

Dr. sc. Cvijeta Pahljina

(Rab, 21. 1. 1943. –
Zagreb, 29. 12. 2021.)

Spremna za sve izazove

Krajem prošle godine napustila nas je Cvijeta Pahljina (rođ. Bakota): doktorica pedagogije, liječnica – psihijatrica, logoterapeutkinja i logopedagoginja, utemeljiteljica prvog regionalnog telefona za psihološku pomoć ljudima u krizi, dugogodišnja predsjednica, edukatorica i supervizorica slovenskoga saveza službi za pomoć ljudima u krizi, dugogodišnja članica glavnog odbora IFOTES-a (International Federation of Telephonic Emergency Services), utemeljiteljica i voditeljica preventivno psihološkog edukativnog programa *Tabor za duhovno rast v Žičkoj kartuziji*, utemeljiteljica i voditeljica studija logoterapije u Ljubljani i u Zagrebu.

Upoznala sam Cvijetu 1994. godine u Jeruzalemu. Došla sam tamo na kongres IFOTES-a s dvije kolegice sa zagrebačkog Telefona za psihološku pomoć i još 700 sudionika iz cijeloga svijeta. Naravno da u toj masi volontera ne bih ni opazila Cvijetu da na otvaranju Kongresa nije sjedila na pozornici, s ostalim facama. Upoznale smo se dva dana kasnije. Obje smo markirale s kongresa da bismo u miru posjetile Baziliku Isusovog groba (u kojoj smo svi, kolektivno, u nemogućoj misiji, bili dan prije). Prišla sam Cvijeti i nakon nekoliko rečenica o kongresu, o opuštenoj volonterskoj atmosferi i o našim telefonskim službama, zainteresirala me vrećica koju je nosila u ruci. Već je i šoping uspjela obaviti? – *Ma, kupila sam nabrzinu nešto za djeću... Nabrzinu?* – *Pa da, nekome će biti dobro.* (Takvo što još nisam čula – ni dotad ni otad.) *Pa koliko ih imaš?* – *Šestero (!)*. Uglavnom, bio je to početak naše suradnje i prijateljstva. U godinama koje su slijedile Cvijeta me nije prestajala iznenađivati i zadivljivati svojom neiscrpnom energijom, odlučnošću i upornošću, a s druge strane

i beskrajnim strpljenjem, empatijom, spremnosti da pomogne, da nađe riječ opravdanja čak i kada, po nekom općem mišljenju, to nije zaslužno.

Godine 2004. dovršila je Cvijeta četverogodišnji studij logoterapije na *Suddeutsche Institut fur Logotherapie* u Münchenu i Kremsminsteru, kod dr. Elisabeth Lukas (učenice Viktora Frankla, utemeljitelja logoterapije – *logos* = gr. smisao), a 2007. godine na *Osterreichisches Institut fur Logotherapie und Existenzialanalyse* – ABILE završava i *Selbsterfahrung* – rad na sebi ili logoterapeutski vođenu biografiju. Inače je Cvijeta diplomirala na Medicinskom fakultetu u Zagrebu 1967. godine. Obvezni je liječnički staž odradila u Kliničkoj bolnici u Prištini, nakon čega je dvije godine radila kao liječnica opće prakse u Dragašu na Šar Planini. Od 1969. do 1972. godine je bila zaposlena kao sekundarij u Psihijatrijskoj bolnici na Rabu, a krajem 1972. godine preselila je u Sloveniju gdje je ostala do zadnjih dana. Nakon odlaska u mirovinu volonterski se bavi psihoterapijskim radom, nastavlja voditi preventivno psihološki edukativni program *Tabor za duhovno rast v Žički kartuziji* (koji je utemeljila 1999. godine), 2011. godine započinje voditi studij logoterapije u Ljubljani, a 2012. i u Zagrebu. Dosad se u studij uključilo više od 500 polaznika, od kojih je oko 250 dobilo diplomu logoterapeuta (nakon osmosemestralne edukacije).

Ali, kao što se to zna reći, to nije sve. Valjda pritisnuta viškom vremena, nakon što su sva djeca stala na svoje noge (uključujući i sedmo dijete koje je obitelj bila

Cvijeta Pahljina na promociji doktora znanosti s rektorom Sveučilišta u Zagrebu Damirom Borasom, 14. 11. 2021.

već djecu trebalo obrazovati da pronalaze smisao u onome što im se događa (a što bi im s današnje točke gledišta bilo itekako korisno). Naravno, prvi su korak učitelji. Cvijeta je zamislila eksperimentalni nacrt svog doktorata. Odabrale smo dvije slične zagrebačke osnovne škole. U obje je provela inicijalno ispitivanje razine sreće i životnog zadovoljstva, životnog smisla, zadovoljstva poslom, profesionalne identifikacije i pristupa poslu. Zatim je u eksperimentalnoj školi održala učiteljima 20 sati edukacije iz logopedagogije: kako se temeljne postavke logoterapije mogu primijeniti u odgojno-obrazovnom procesu. Na kraju je u obje škole ponovila ispitivanje. Znači, ako je do nekih promjena u ispitivanim varijablama došlo samo u eksperimentalnoj školi, te su promjene vrlo vjerojatno uzrokovane edukacijom. Međutim, pokazalo se da je za valjane zaključke bilo nedovoljno sudionika. Neki su sudjelovali samo u prvom ispitivanju, neki samo u drugom, neki nisu sve ispunili... Nekoliko dana sam smišljala kako ću što bezbolnije priopćiti Cvijeti da sve treba ponoviti u još dvije škole: još

udomila do završetka školovanja¹⁾, Cvijeta je 2010. godine upisala doktorski studij *Rani odgoj i obvezno obrazovanje* na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i mene izabrala za mentoricu. Bilo je tu zamrzavanja studija, nadoknađivanja, raznih poteškoća, ali nikakvo odustajanje nikad nije bilo opcija. Uvijek bi na kraju ispalo kako je ona htjela. Primjerice, na jednom je težem, složenom, ispitu dobila trojku. Nije bila zadovoljna, odbila je ocjenu (usprkos svim mojim uvjerenjima, molbama, čak ljutnji) i naredna dva mjeseca utrošila na provedbu novog istraživanja i pisanje novog ispita (nisam ni pitala koliko je dobila).

Cvijetina je misija bila i znanstveno dokazati da pronalaženje (uviđanje) smisla života pridonosi životnom zadovoljstvu i sreći i da bi, shodno tome,

¹ O tome je Cvijeta pisala u *Napretku*: Pahljina, C. (2012). Psihosocijalni razvoj od djetinjstva do zrele dobi; Almina životna priča – studija slučaja. *Napredak*, 153(2), 267–277. U *Napretku* 159(3), 309-324 (2018) joj je objavljen i članak: Suvremeno djetinjstvo u svjetlu logopedagogije.

četiri ispitivanja i još 20 sati edukacije. Dobro, nisam očekivala da će baš „iskočit’ iz kože“; zapravo, kad vratim film, ne sjećam se da sam ju ikad vidjela, ono, baš ljutu, ali još sam manje očekivala da će posve mirno, i ne trepnuvši, reći: „Dobro. Ali bolje je da, za svaki slučaj, uzmem još četiri škole. Ti mi ih samo pomogni naći.“ Dogovoreno. Učinjeno. Pokazalo se da su učitelji eksperimentalne skupine u ponovljenom mjeranju, nakon provedene edukacije iz logopedagogije, u većoj mjeri pronalazili sreću u smislenom životu, imali izraženiji profesionalni identitet, doživljavali svoj posao smislenijim, smislenijim su percipirali svoj život, pronalazili su više izvora smisla te općenito bili zadovoljniji poslom u odnosu na učitelje kontrolne skupine. Doktorsku disertaciju je Cvijeta Pahljina, uz prisustvo većeg broja svojih studenata, dijela obitelji i prijatelja obranila 11. listopada 2019. godine, dva mjeseca prije svog 77. rođendana. Povjerenstvom za obranu predsjedao je prof. dr. Milan Matijević, a članovi su bili doc. dr. Tomislav Krznar i doc. dr. Marino Ninčević.